

*Kalėdų istorija,
savo nepaprastumu pranokstanti pasaulio istoriją*

I skyrius

Ulapūle nebuvo girdėti nė musės skrendant, nes dvidešimties laipsnių šaltyje ji būtų tiesiog suledėjusi. Aušo, bet dangus nė negalvojo giedrintis, nes gruodžio 24-ąją Ulapūle saulė nepakyla. Sniegas aplinkui atrodė tartum vata. Aikštės viduryje ant didžiulės juodos eglės šakų įsitaisę snaudė dešimtys dekoratyvinių žvėrelių: į kamuoliuką susisukusios dygliakiaulės, sutūpę lemingai, akinamo baltumo šermuonėliai, skandinaviškosios voverės ir snieginės pelėdos. Iš pirmo žvilgsnio vieta atrodė tarsi eilinis miškų apsuptas kaimelis, o iš tiesų tai buvo pagrindinis Kalėdų Senelio štabas, pats slapčiausias Visatos užkaboris, neaptinkamas netgi per „Google Maps“. Visi kaimelio gyventojai ilsėjosi prieš didžiulį ateinančios dienos darbą, kai turės supakuoti dovanas ir sukrauti jas į roges. Bet tą akimirką vis dar karaliavo ramybė. Ilsėjosi net vėjas. Visur spengė tylą.

Tylą nutraukė baisus čiaudulys, tarsi būtų sustūgęs jūrų liūtas. Praėjus lygiai šešioms sekundėms, šiauriniame aikštės pakraštyje dunksančio raudono namuko langelyje užsižiebė šviesa. Tai buvo kvadratinis pastatėlis nuožulniu stogu, pilnu kaminų, ant jo įtaisytas stūksojo Didysis Ulapūlo Laikrodis. Dar po šešių sekundžių užsižiebė antra šviesa, o po jos kambaryje už Laikrodžio – trečioji, mat ponas Perparimas Litmane-

nas galvotrūkčiais šoko iš lovos ir uždegę žvakę, ore pajutęs netikėtą sujudimą. Prasikrapštęs traiškanotas akis, išsoko į šlepetes ir nutapsėjo prie lango. Išvydo liesą, chalatu apsisiautusią figūrėlę su vilnone kepure, besiartinančią prie raudonojo namelio greitais, bet atsargiais žingsniais, kad nepaslystų ant ledo, viena ranka laikančią žibintą, o kita – krepšį. Gnomas laikrodininkas jį atpažino. Tai buvo daktaras Kjostis Kalijus, elfas gydytojas. Jis sustojo ant kilimėlio ir pabeldė tris kartus.

Trokšdamas gal sušilti, o gal pasiruošti darbui, jis įsikišo į ausis stetoskopą. Trekštelėjo spyna, durys atsivėrė ir ant slenksčio pasirodė panelė Katerinyna Hioglė, artimiausia Kalėdų Senelio bičiulė – kur kas putlesnė ir labiau nusiminusi nei kada nors anksčiau, o jos plaukai labiau nei kada nors anksčiau priminė laukinius šparagus.

– Iš kur tas kriokimas, Katerinyna?

– Tai čiaudulys, daktare Kjosti. Jis smarkiai karščiuoja, veidas raudonas kaip pomidoras, kosti kaip orkas iš fjordų ir prakaituoja kaip muflonas iš Galhiopigeno kalnų.

Gydytojas niūriai linktelėjo, o moteris pasitraukė į šoną, kad leistų jam įeiti. Koridoriaus gale Katerinyna stumtelėjo didžiules medines duris ir pro jas abu pateko į didelį suverstą, vien žvakėmis apšviestą kambarį. Ant grindų mėtėsi daugybė žaislų: kamuolių, sviedinukų, rakečių, strėlyčių, ratukinių pačiūžų, rogių, „Gold“ ir „Iridium“ (tai yra aukso ir vaivorykštės) modelių „iControl Effect Shock“ futbolo batų, konsolių „PlayStation“, žaidimo kompiuterių „Nintendo“, aifonų, aipodų, aipadų ir aipatų, kareivėlių, lėlių ir neapsakoma galybė tepukų, pastelių, spalvotų pieštukų. Kambario sienoje, už kurios

driekėsi aikštė, buvo plačios stiklinės, geležimi apkaltos durys; viduje puikavosi aukšta, lubas siekianti eglė. Ant jos šakų mirgėjo šimtai žvakelių stikliniuose gaubtuose.

Daktaras Kalijus peržengė elektrinį traukinuką, iš dėžės iššokančią lėlę su spyruokle ir lėlių namą, tada patraukė prie medinės lovos, plūduriuojančios pačiame kambario viduryje tarsi dreifuojantis plaustas. Iš po patalų kyšojo pono Niklo Kalėdos, geriau žinomo kaip Kalėdų Senelis, Santa Klausas, Krisas Kringlis, Peras Noelis, Senis Šaltis, galva. Seniokas buvo apvalinas, daugiau kaip dviejų metrų ūgio, visiškai plikas, ilga balta apsipešiojusia barzda, jo nosis buvo ištinusi, o veidas purpurinis. Tą akimirką jis atrodė labiau miręs nei gyvas. Elfas gydytojas žengė dar vieną žingsnį artyn, vis taip pat apdairiai stengdamasis nesuklupti. Kalėdų Seneliui dar kartą nusičiaudėjus, į orą pakilo dešimtys popierinių suglamžytų, ant grindų išmėtytų nosinaičių. Kjostis Kalijus išsitraukė iš krepšio skaitmeninį termometrą ir įkišo ligoniui į burną. Tas kažką nesuprantamai sumurmėjo.

– Niklai, tu visai sukriošai.

– Tai tik peršalimas, Kjosti, nurimk.

Termometras ėmė pypsėti.

– Trisdešimt devyni ir aštuonios dalys. Jei vyksi ir šįkart, geruoju tau nesibaigs.

– Daktare, reikia išvežioti dovanas. Žinai tokią dieną, kuri būna kartą per metus, gruodžio 25-ąją, dar vadinamą Kalėdomis, per kurią daugybei vaikų reikia išdalyti begalę suvyniotų paketų?

Gydytojas nė nešyptelėjo, tik tęsė paciento apžiūrą, o per tą laiką jam už nugaros susirinko nedidukė minia. Visi suėjo tylomis, vienas po kito: gnomai, nykštukai, elfai. Jie buvo dar-

bininkai, kaspinų rišėjos, testuotojai, Ulapūlo gyventojai. Net dekoratyviniai žvėreliai, ir tie nusliuogė nuo medžio ir atėjo aplankyti ligonio. Visi kambaryje stovėjo sulaikę kvapą. Daktaras Kalijus pamatavo pacientui pulsą ir išplėtė akis.

– Niklai, negali būti nė menkiausios kalbos, ne ne ne, šiandien tu kaip didelis lieki gulėti lovoje ir viskas tuo pasakyta! Aš už tai atsakingas, juk esu gydytojas, negaliu tau leisti numirti. Ką sau manai?

Seniokas su pasibjaurėjimu dėbelėjo į jį:

– Silpnaproti, taigi vaikams nebus Kalėdų!

Daktaras pasistengė išlikti ramus ir nekelti balso.

– Niklai, jei manęs neklausysi, nebebus jokių Kalėdų. O aš nenoriu įeiti į istoriją kaip Kalėdų Senelį nužudęs elfas!

– Nuo peršalimo dar niekada niekas nemirė, šarlatane tu!

Kalėdų Senelis kriokė. Daktaras Kjustis Kalijus kvarkė. Abu šaukė. Kiti juos stebėjo nebylūs kaip fjordų lydekos.

– Niklai, sakau šviesiai tiesiai: tavo kraujospūdis aukštas iki dangaus, širdis lipa iš krūtinės, kraujotaka sutrikusi, sergi nepagydomu artritu, periartritu, artroze, halitoze, spondilitu, turi stuburo išvaržą, tave puola osteoporozė, venų varikozė, opa, kamuoja tenisininko alkūnė, skalbėjos kelis, pirklio ausis, nepakanka baltųjų ir raudonųjų kraujo kūnelių, trombocitų taip pat ir liko nulis smegenų! TODĖL ŠIANDIEN IŠ ČIA NEPAJUDĖSI, AAAIŠKU?

Su kiekvienu gydytojo žodžiu senio veidas darėsi vis gaižesnis. Buvo aišku, kad jis tuoj pratrūks, bet elfas nesiliovė įtikinėjęs, kad nori išsaugoti jam gyvybę. Rodėsi, ši scena niekada nesibaigs, kol kambaryje nuaidėjo riksmas:

– Ganaaa!

Susirinkusieji užsikišo ausis. Katerinynos balsas nuaidėjo stipriai, kurtinamai.

– Niklai, aš tave myliu. Visada tave gyniau, net ir tada, kai klydai... O klydai daugybę kartų. Bet Kįstis teisus: šiandien tu iš namų neišeisi. Ir nevežiosi Kalėdų dovanų vaikams.

– Bet, Katerinyn, juk vaikai...

– Niklai Kalėda, gerai manęs paklausk...

Moters balsas įgavo įtikinėtojos gaidelę.

– ...jei dabar mirsi, mirs ir Kalėdos. Ar šito nori?

Salėje pasigirdo pritiriamas publikos murmesys, bet Katerinyna nesileido išblaškoma. Niklas gūžtelėjo pečiais ir patempė apatinę lūpą kaip vaikas.

– Katerinyna, turi kitų idėjų?

– Matydama, kaip viskas susiklostė, įžvelgiu tikrai dvi galimybes.

Niklas užsimerkė. Katerinyna stengėsi kalbėti iš lėto.

– Pirmoji galimybė – kelioms dienoms nukelti Kalėdas...

– Gal tau protas pasimaišė? Apie tai negali būti nė kalbos! Gal tada iš viso nukelkime Kalėdas į balandį, kai bus šilčiau! Gal atšvėskime jas kartu su Velykomis – kainuos pigiau. O gal (man ką tik šovė mintis!) paprašykime, kad dovanas išvežiotų Trys Karaliai, ką manai?

– Antroji galimybė – patikėti dovanų išvežiojimą kam nors kit...

– DABAR TAI JAU TU VISAI SUKVAILĖJAI, sukvošai, supaikai, suvaikėjai, su...

Publika neteko žado. Katerinyna ramiai ir kantriai varė toliau:

– Niklai, paklausk manęs bent kartą. Vaikai nežino, kas jiems atneša dovanas, niekada to nežinojo – tai Kalėdų stebuklo dalis. Pasinaudokime šia galimybe. Tai nenumatytas atvejis. Vaikai vis tiek bus laimingi, tu pasveiksi, o Kalėdos ir toliau gyvuos, dar puikesnės nei anksčiau... Galų gale tai tik dar vienas stebuklas. O mes jų darome daug.

Niklas dvejojdamas atsiduso, paskui papurtė galvą.

– Niekas negalėtų to atlikti už mane, Katerinyna. Nebent tu...

– Ne, Niklai, net negalvok, mano vieta čia, šalia tavęs, o dėl mane kamuojančio kolito šito net neverta aptarinėti. Nenorėčiau nešiodama dovanas nuolat bėgioti į tualetą – įsivaizduok, kokia gėda...

Gydytojas linktelėjo galva, Katerinyna taip pat buvo jo pacientė. Niklas nepasidavė.

– Vadinasi, turiu vykti aš. Kitų galimybių nėra.

Kalėdų Senelis pamėgino keltis, bet Katerinyna uždėjo ranką jam ant peties, norėdama sulaukyti.

– O aš manau, kad yra, Niklai. Turime vieną galimybę.

– Na na? Paklauskime. Velykų Bobutė? Tu turbūt nemainai, kad ta sena sukriošėlė?..

– Mąstau apie tavo brolių Lučianą.

Ištisas choras „m?“, „ką?“, „kas?“ nuvilnijo per kambarį.

Niklas krito atgal į patalus, išsekęs ir nusiminęs.

– Bet mudu nesimatėme jau penkiasdešimt metų, Kat.

– Na ir kas? Tai nepakankama priežastis.

– Bet, Katerinyna, juk žinai, koks yra mano brolis! Žinai, kaip jis mąsto!

– Niklai, žinau. Bet koks pagaliau skirtumas? Jis sąžiningas?

- Na taip, šito nepaneigsi...
- Moka užsienio kalbų?
- Taip, visas.
- Jis taip pat labai darbštus...
- Na, iš tiesų...
- Tai kuo jis tada netinka?
- Katerinyna, jis lygintojas!
- Mielas drauge, gal matai kitų pasirinkimų?